

Deprivarea psihică

Necesitatea în impresie. Într-un mediu sărac des nimerește copilul care se află în casa de copii, spital, internat sau altă instituție de tip închis. Așa un mediu provocând foamea senzorială este dăunător pentru om la orice vârstă; iar pentru un copil el este și mai periculos. N. M. Scelovanov a constatat că acele părți ale creierului copilului care nu au fost excitate, încetinează să se dezvolte normal și încep să se atrofieze. Dacă copilul se află în condițiile izolării senzoriale, care este des observată în casele de copii, atunci apare o retardare gravă și încetenirea tuturor părților de dezvoltare; nu se formează la timp mișcările, nu apare vorbirea etc. Indiferența, lipsa zâmbetului la copiii din orfelinate au fost observate de mulți cercetători chiar de la începutul activității acestor instituții. Inșă ca un fapt științific urmările negative a aflării în instituțiile de tip închis au fost cercetate numai la începutul sec. XX. Aceste fenomene descrise sistematic pentru prima dată și analizate de cercetătorul american Spitz, au fost numite de către el fenomene de hospitalism. Descoperirea lui constă în faptul că în așa fel de instituție copilul suferă nu numai și nu atât de alimentare rea, sau de deservire medicală insuficientă, cât de condițiile specifice a așa fel de instituții, unul din momentele semnificative a căroră, mediul stimulator e sărac. Lofenfeld a constatat că după dezvoltare, copiii cu miopie înnăscută se aseamănă cu copiii văzători, deprivăți din casele de copii. Aceste rezultate se manifestă în formă de întârziere totală sau parțială a dezvoltării, apariției unor particularități motore și particularități de personalitate și comportament. T. Levin care a cercetat personalitatea copiilor surzi folosind testul lui Rorșah a constatat faptul că, caracteristicile reacțiilor emoționale, fanteziilor, controlului la acești copii sînt asemănătoare cu particularitățile analogice a orfanilor. Unii autori consideră că m primele luni ale vieții influența deprivării senzoriale asupra dezvoltării psihice a copilului este maximală. Așa, Langmeier și Mateicec consideră că mulți ce se educă fără mamă încep să sufere de lipsa îngrijirii materne, contactului emoțional cu mama numai la luna 7 a vieții, iar până atunci un factor patogen este anume mediul extrem sărac. După părerea lui M. Montessori cea mai sensibilă pentru dezvoltarea senzorială a copilului este perioada de la 2.5 - 6 ani. 2. Deprivarea motoră. Legănarea steriotipă dintr-o parte în alta care poate fi observată ore

întregi a fost găsită la copiii mici din instituții de tip închis, care din cauza condițiilor de întreținere au fost lipsite de capacitatea mișcării normale. Acestui fenomen încă în anii 30 a fost consacrată cercetarea psihologului din Polonia Vanda Șuman: "legănarea provoacă copilului unele excitări proprioceptive, care măcar puțin îi variază senzațiile lui de mișcare". Însă acest mijloc este foarte sărac, stereotip și are un caracter compensator, fapt ce nu duce la dezvoltare. Dezvoltarea intelectuală a acestor copii, normali din punct de vedere anatomic, este foarte aproape cu dezvoltarea intelectuală a copiilor cu defecte organice a creierului, dacă nu se duce un lucru pedagogic special.